

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LZ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Výchovný poradca ako dôležitý článok celoživotného poradenstva

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum,
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Výchovný poradca ako dôležitý článok celoživotného poradenstva

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Potreba tohto štúdia vyplýva z nevyhnutnosti aplikácie legislatívnych požiadaviek do praxe a z analýzy činnosti výchovných poradcov na školách, ktorá bola zrealizovaná a spracovaná v roku 2009 na VÚDPaP.

Vzdelávací program je koncipovaný v súlade s cieľmi Lisabonskej stratégie, politikou vlády SR a Európskej únie, súčasným školským zákonom a školskou legislatívou ako aj s prioritami a opatreniami Operačného programu Vzdelávanie. Zabezpečenie prístupu ku kvalitným informáciám a radám o možnostiach vzdelávania sa, odborné rady uľahčujúce rozhodovanie, motivovanie jednotlivca k ďalšiemu snaženiu sa o lepšie uplatnenie sa na trhu práce na základe získaného vzdelania ako aj dôkladné poznanie osobnostných kvalít, rozvoj schopností a záujmov jednotlivcov počas školskej dochádzky, tvoria súčasť práce výchovných poradcov na školách.

Absolvovanie vzdelávacieho programu môže byť spôsobom na zabezpečenie odborných kompetencií potrebných na výkon špecializovanej činnosti výchovných poradcov na základných a stredných školách.

Druh kontinuálneho vzdelávania: Špecializačné

Forma vzdelávania: Kombinovaná - prezenčná 114 hodín a dištančná forma 26 hodín

Ciele kontinuálneho vzdelávania:

Hlavný cieľ:

Získať odborné kompetencie na vykonávanie špecializovanej činnosti výchovného poradcu na základných a stredných školách a implementovať úlohy Rady EK a Stratégie celoživotného poradenstva v SR do praxe.

Špecifické ciele programu kontinuálneho vzdelávania

- prehĺbiť poznatky o platné právne normy upravujúce problematiku výchovného poradenstva,
- ovládať problematiku monitorovania a vyhodnocovania situácie v oblasti poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine vrátane prevencie problémového a delikventného vývinu a sociálnych vzťahov v škole, školskom zariadení,
- získať kompetencie vytvoriť plán výchovného, vrátane kariérového poradenstva na školský rok na škole ako súčasť plánu školy, školského zariadenia a hodnotiť výsledky poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine vo vzťahu k ročnému plánu výchovného poradcu,
- získať kompetencie identifikovať nástrojmi pedagogickej diagnostiky problémy žiakov; pripraviť individuálny a skupinový rozhovor so žiakmi, rodičmi, učiteľmi a odbornými zamestnancami v oblasti poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine a v konkrétnych prípadoch výskytu sociálno-patologických javov,
- rozšíriť spôsobilosť pripraviť implementáciu metodických pokynov MŠ SR z oblasti výchovného, aj kariérového poradenstva vrátane prevencie problémového a delikventného vývinu a sociálnych vzťahov pre usmernenie pedagogických a odborných zamestnancov školy, školského zariadenia,
- získať kompetencie spolupracovať s pracovníkmi poradenských, iných špecializovaných pracovísk a inštitúcií; realizovať aktivity podľa harmonogramu zberu informácií k prijímaniu uchádzačov so základným vzdelaním na denné štúdium stredných škôl,

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- vedieť hodnotiť priebeh a efektívnosť individuálneho a skupinového poradenstva so žiakmi, rodičmi, učiteľmi a odbornými zamestnancami v oblasti poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine a v konkrétnych prípadoch výskytu sociálno-patologických javov v škole, školskom zariadení
- získať kompetencie k vyhodnoteniu spätnej väzby zo strany vedenia školy, od učiteľov a odborných zamestnancov vo vzťahu k profesijnému štandardu výchovného/kariérového poradcu

Rozsah vzdelávacieho programu:

MODULY	Forma vzdelávania	Časový rozsah/h
1. Školské a výchovné poradenstvo <ul style="list-style-type: none">- Pojem poradenstvo, základné poradenské systémy.- Charakteristiky niektorých typov poradenstva, stav a ich vývoj v SR i vo svete.- Výchovný poradca, kompetencie, funkcie, náplň práce.- Poradenský proces, formy a metódy práce výchovného poradcu.- Podpora rozvoja reálneho chápania žiakov. Výstup: Kompetencie a náplň práce výchovného poradcu na škole (písomne 2 strany, formát A4)	Prezenčná Dištančná	1 1 2 2 2 6
2. Základy práva pre výchovného poradcu <ul style="list-style-type: none">- Právne normy upravujúce problematiku výchovného poradenstva.- Vybrané právne okruhy významné pre prácu výchovného poradcu (rodinné, trestné, občianske, správne právo, sociálne zabezpečenie, pracovné). Výstup: Písomná anotácia vybraných častí rodinného a trestného práva upravujúcich problematiku výchovného poradenstva (písomne 1 strana, formát A4)	Prezenčná Dištančná	2 6 2
3. Osobnosť výchovného poradcu – špecifiká práce výchovného poradcu v školskom prostredí <ul style="list-style-type: none">- Vymedzenie etiky práce výchovného poradcu.- Etický kódex poradenského pracovníka v školstve.- Rola učiteľa - výchovného poradcu, možné úskalia špecializácie výchovného poradcu.- Spolupráca s vedením školy a ostatnými členmi pedagogického zboru. Výstup: Vypracovať plán výchovného poradenstva na svojej škole (písomne 2-3 strany, formát A4)	Prezenčná Dištančná	2 2 2 2 2
4. Poradenská diagnostika <ul style="list-style-type: none">- Psychológia osobnosti ako teoretické východisko diagnostiky. Informatívne metódy - psychologické, pedagogicko-psychologické, zvláštne pozorovanie, rozhovor, spracovanie a poradenská analýza pedagogických údajov.- Základné zručnosti vedenia poradenskej komunikácie.- Poradenský rozhovor ako základná diagnostická metóda- Vytváranie vzťahu poradca – klient. Techniky počúvania a vedenia rozhovoru. Komunikácia v priebehu vedenia klienta.- Nonverbálne komunikačné schopnosti v poradenskom procese.	Prezenčná	2 1 1 2 2

Praktický sociálny výcvik s dôrazom na zážitkové a sociálne učenie na získanie kompetencií v komunikácii.	Prezenčná	10
5. Metódy poradenskej prevencie a intervencie v poradenskej práci VP - Individuálne poradenstvo: Intervencia formou poradenského rozhovoru. - Skupinové poradenstvo: práce s detskou skupinou, nepriama intervencia - reštrukturalizácia sociálneho prostredia a vzťahov: žiak-spolužiaci-učiteľ-rodíč. - Konzultácia rodičov, kolegov, vedenia školy. - Efektívna komunikácia v činnosti výchovného poradcu, asertívne zručnosti. - Krízová intervencia v práci VP, poňatie krízovej situácie, postupy práce VP, naviazanie kontaktu s ďalšími nielen poradenskými inštitúciami.	Prezenčná	1 2 2 1 2
Praktický sociálny výcvik s dôrazom na zážitkové a sociálne učenie na získanie kompetencií v poradenstve.	Prezenčná	10
6. Školská trieda, jej vedenie a diagnostika - Trieda ako sociálna skupina, psychologická charakteristika triedy. - Žiak medzi spolužiakmi: zisťovanie vzťahov v triede, klíma triedy, zoznámenie sa so sociometrickými technikami, - Poradenská intervencia: reštrukturalizácia vzťahov v školskej triede, preventívna práca s triedou. Dištančná časť: Diagnostikovania žiakov v škole sociometrickými technikami Výstup: Aplikácia metódy na zisťovanie vzťahov v triede – interpretácia výsledkov (písomne 2 strany, formát A4).	Prezenčná Dištančná	2 3 3 5
7. Poradenstvo pri voľbe školy a povolania, kariérové poradenstvo - Biodromálne vývojové poňatie rozhodovania o „životnej ceste“, kontinuita v poskytovaní poradenských služieb v dobe školskej dochádzky. - Teória profesionálnej orientácie. Typologické teórie. - Súčasná prax CPPPaP pri zisťovaní profesionálnej orientácie, diagnostické metódy. - Spolupráca VP s CPPPaP, s úradmi práce, informačný systém v danom regióne. - Kariérové poradenstvo pre žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. Európsky a slovenský trh práce, zamestnanosť. - Informačná, metodická a konzultačná činnosť výchovného poradcu. - Program Proforient, prihlášky na SŠ a VŠ, mimoškolské zdroje voľby povolania. Výstup: Vypracovaná modelová situácia využitia programu Proforient vo svojej praxi (písomne 1 strana, formát A4).	Prezenčná Dištančná	1 1 1 1 1 1 1 3 h
8. Psychologické aspekty školského výkonu - Výkonové vlastnosti osobnosti - vlohy, schopnosti, zručnosti a ich rozvoj vo vyučovacom procese. - Pojem inteligencia, jej biologické základy. Inteligencia a tvorivosť. Vzťah inteligencie ku školskej a životnej úspešnosti. Inteligencia a vedomosti. Možnosti rozvoja inteligencie.	Prezenčná	1 3

9. Psychologické aspekty sociálno-patologických javov - Rodina a jej súčasné problémy, typy rodín podľa ich funkčnosti, neúplná rodina, úloha otca v súčasnej rodine. - Syndróm týraného dieťaťa (CAN). - Šikanovanie, možnosti nápravy v školských podmienkach. - Závislosť na alkoholových drogách. - Domáce násilie a jeho vplyv na vývoj dieťaťa. - Detská prostitúcia. Výstup: Spracovaná prípadová štúdia, resp. modelová situácia z problematiky Šikanovanie a možnosti nápravy v školských podmienkach (písomne 2 strany, formát A4).	Prezenčná	2 1 2 1 1 1 4 h
10. Psychologické aspekty najčastejších výchovných problémov - Prehľad príčin agresívneho správania v detskom vývoji a v dospelosti. - Druhy agresívneho správania. - Možnosti ovplyvnenia agresívneho správania.	Prezenčná	2 3 3
11. Špeciálna pedagogika - Základné termíny špeciálnej pedagogiky, integrácia, inklúzia, vytváranie inkluzívneho prostredia triedy a školy. - Pochopenie a interpretácia špeciálnych vzdelávacích potrieb žiaka pre možnosť jeho úspešného vzdelávania, medziodborový prístup. - Základné vymedzenie druhov zdravotného postihnutia, charakteristika sociokultúrneho znevýhodnenia, biopsychosociálne aspekty postihnutia a jeho dopady na osobnosť žiaka. - Poruchy správania. Neurotické dieťa. Dieťa zo zanedbanej rodiny. Výstup: Spracovaný IVVP ako súčasť školského vzdelávacieho programu pre integrovaného žiaka podľa konkrétnej situácie v škole (písomne 1 - 2 strany, formát A4).	Prezenčná	2 2 2 2 4 h
12. Psychologický výcvik pre VP Výcvik je zameraný na hlbšie porozumenie procesov, ktoré sú typické pre interpersonálnu komunikáciu. Získanie kompetencií potrebných pre orientáciu v procesoch komunikácie ako nevyhnutný predpoklad práce so žiakmi, kolegami i rodičovskou verejnosťou.	Prezenčná	10
Spolu	140	114/26 h

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu pozná platné právne normy upravujúce problematiku výchovného poradenstva, vie monitorovať a zhodnotiť situáciu v oblasti poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine vrátane prevencie problémového a delikventného vývinu a sociálnych vzťahov v škole, školskom zariadení, vie vytvoriť plán výchovného poradenstva a hodnotiť výsledky poradenstva v osobnostnom, vzdelanostnom a profesionálnom/kariérovom vývine vo vzťahu k ročnému plánu výchovného poradcu.

Rozsah vzdelávania:

140 vyučovacích hodín, z toho 114 hodín prezenčne a 26 hodín dištančne

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Trvanie programu špecializačného vzdelávania:

najviac 18 mesiacov od začiatku vzdelávania.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória: -

Podkategórie: -

Kariérový stupeň:

samostatný pedagogický zamestnanec

pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou

pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: pedagogický zamestnanec špecialista - výchovný poradca

Vyučovaci predmet: -

Podmienky na zaradenie uchádzačov

Na kontinuálne vzdelávanie alebo na overenie profesijných kompetencií bude zaradený pedagogický zamestnanec v kariérovej pozícii výchovný poradca, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z.

Na kontinuálne vzdelávanie možno prijať pedagogického zamestnanca až po absolvovaní aspoň šiestich mesiacov pedagogickej činnosti. Pedagogický zamestnanec s minimálne tromi rokmi pedagogickej činnosti sa môže prihlásiť na overenie profesijných kompetencií podľa podmienok § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.

Prihlasovanie účastníkov:

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie špecializačného štúdia

Špecializačné vzdelávanie sa ukončuje obhajobou písomnej záverečnej práce a záverečnou skúškou pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Posudok recenzenta obsahuje hodnotenie aktuálnosti, odbornosti, originality záverečnej práce, odporúčanie alebo neodporúčanie práce na obhajobu, otázky pre autora písomnej záverečnej práce zamerané na praktickú stránku činnosti výchovného poradcu.

Podmienky ukončovania špecializačného vzdelávania:

- Najmenej 80% účasť na prezenčnej forme štúdia,
- odovzdanie výstupov z dištančnej časti,
- vypracovanie a úspešná obhajoba záverečnej práce v rozsahu 20 - 25 strán, ktorá priamo súvisí s programom špecializačného vzdelávania a na ktorú vypracuje pozitívny posudok recenzent – odborník na problematiku,
- úspešná záverečná skúška pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Témy na skúšku

1. Školské a výchovné poradenstvo

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

2. Základy práva pre výchovného poradcu
3. Osobnosť výchovného poradcu – špecifiká práce výchovného poradcu v školskom prostredí
4. Poradenská diagnostika
5. Metódy poradenskej prevencie a intervencie v poradenskej práci VP
6. Školská trieda, jej vedenie a diagnostika
7. Poradenstvo pri voľbe školy a povolania, kariérové poradenstvo
8. Psychologické aspekty školského výkonu
9. Psychologické aspekty sociálno-patologických javov
10. Psychologické aspekty najčastejších výchovných problémov.

Účastníci vzdelávania s aspoň tromi rokmi pedagogickej činnosti končiaci vzdelávanie overením profesijných kompetencií podľa podmienok § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z. musia spĺňať tie isté podmienky, okrem účasti na prezenčnej forme vzdelávania.

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávania

Lektori: učitelia pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolskí učitelia, učitelia – výchovní poradcovia s praxou aspoň 7 rokov, odborní zamestnanci VÚDPaP, odborní zamestnanci CPPP a P s praxou metodika VP aspoň 5 rokov, odborníci na právne otázky, odborníci z ÚPSVa R, z MŠ SR, odborníci so súkromného sektora. Lektori musia spĺňať podmienky Čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Garant: PhDr. Marta Hargašová, CSc. - dlhoročná odborníčka v oblasti celoživotného poradenstva, vysokoškolská učiteľka FFUK, autorka a spoluautorka viacerých publikácií venovaných celoživotnému poradenstvu. Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.

Finančné zabezpečenie

Náklady spojené so vzdelávaním budú hradené z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov .

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie vzdelávania:

učebné zdroje a prezentačné vybavenie – písacie potreby, papiere, fixky, študijné materiály a literatúra, nové diagnostické metódy.

Učebné zdroje:

- BARTOŠEK, M. *Pedagogicko-psychologické poradenství*. Praha: Nakladatelství Dr. Josef Raabe, s.r.o., 1998. s-. ISBN 80-86568-04-0
- BOROŠ, J. A KOL.: *Výchovné poradenstvo*. Bratislava: SPN, 1978
- DRAPELA, J.V., HRABAL, V A KOL.: *Vybrané poradenské směry. Teorie a strategie*. UK Praha Karolinum, Praha 1998
- GABURA, J., PRUŽINSKÁ, J.: *Poradenský proces*. Praha, SLON 1995
- GRESSNEROVÁ, L. A KOL.: *Príprava profesijných poradcov*. Bratislava: SAAIC, 2000
- HADJ MOUSSOVÁ, Z. *Úvod do speciálního poradenství*. Liberec: Technická univerzita, 2002. 77s. ISBN 80-7083-659-8
- HADJ-MOUSSOVÁ, Z. – DUBLINSKÝ, J. A KOL. : *Diagnostika (Pedagogicko-psychologické poradenství II.)*. PedF UK, Praha 2002

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- HORVÁTHOVÁ, K.: *Koncepcia práce výchovného poradcu v súčasnosti*. In: Aktuálne otázky výchovného poradenstva v školskej praxi. Bratislava: MPC, 2002
- HŘEBÍČEK, L.: *Školní poradenství ve světle teoretické a empirické analýzy*. Sborník prací FF brněnské univerzity, Brno 1996
- KLÍMOVÁ, M. *Teorie a praxe výchovného poradenství*. Praha: SPN, 1987
- KOŠČO., J. A KOLEKTÍV: *Poradenská psychológia*. Bratislava, SPN 1987
- KOŠČO, J. A KOL.: *Výchovný poradca*. Bratislava: SPN, 1978.
- LEPEŇOVÁ, D., MATULA,Š., HYBENOVÁ, V., ŠPITKA, J.: *Profesionálne – kariérové poradenstvo ako súčasť výchovného poradenstva v rezorte školstva*. K návrhu akčného plánu pre kariérové poradenstvo. Bratislava : VÚDPaP, 2005
- MAJER, P.: *Výchovný poradca v školskom systéme pedagogicko-psychologického poradenstva*. Metodicko-informačný materiál pre výchovných poradcov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, marec 2006
- *Rozbor systému výchovného poradenství* [online]. Praha : Otevřená společnost o.p.s., 2006. Projekt Prolomit vlny. [cit. 13.12.2009]. Dostupný z WWW: www.proequality.cz/res/data/001/000185.pdf
- ŠEFRÁNKOVÁ, M.: *Výchovný poradca*. Bratislava : Iris , 2007 ISBN 978-80-89256-05-1
- VACÍNOVÁ, M. – LANGOVÁ, M.: *Vybrané kapitoly z psychologie*. Praha : PedF UK, 1995.

Technické a informačné zabezpečenie vzdelávania:

notebook s pripojením na internet a dataprojektor pre lektora, interaktívna tabuľa, učebňa s IKT pre účastníkov

Návrh počtu kreditov

43 kreditov - 28 kreditov za rozsah a 15 kreditov za spôsob ukončenia.